

GRAMMATYKA

NIEMIECKA

W TRZY MINUTY

cena det.: **9,90**

RZECZOWNIK (Substantiv)

Rodzaj rzeczowników (Genus)

Rzeczowniki niemieckie występują w 3 rodzajach: męskim, żeńskim i nijakim. O tym, jakiego rodzaju jest dany rzeczownik, informuje nas jego rodzajnik określony lub nieokreślony:

der / ein	-	rodzaj męski	der Vater
die / eine	-	rodzaj żeński	die Mutter
das / ein	-	rodzaj nijaki	das Kind

Ponieważ ten sam rzeczownik w języku niemieckim i polskim może mieć różny rodzaj, ucz się każdego rzeczownika razem z rodzajnikiem!

der Spitzer	-	ta temperówka
das Mädchen	-	ta dziewczyna
der Stuhl	-	to krzesło

Rodzajniki znajdują się zawsze przed rzeczownikiem, określają jego rodzaj, liczbę oraz przypadek:
Das ist **ein** Hund. Wir kaufen **die** Bücher.

Rzeczowniki w języku niemieckim piszemy zawsze dużą literą!

Odmiana rzeczowników (Deklination der Substantive)

W języku niemieckim rzeczownik odmienia się przez 4 przypadki:

I. Nominativ **wer? was?** (mianownik *кто? co?*)

- Wer** ist das? ■ **Ein** Freund von mir.
- Was** ist das? ■ **Ein** Radiergummi.

II. Genitiv **wessen?** (dopełniacz *czyj? czyja? czyje?*)

- Wessen** Auto ist das? ■ Martins.

III. Dativ **wem?** (celownik *komu?*)

- Wem** gehört das Buch? ■ **Der** Frau.

IV. Akkusativ **wen? was?** (biernik *kogo? co?*)

- Wen** bewunderst du? ■ **Den** Sportler.

O użyciu danego przypadku decyduje konkretny czasownik lub przymiarek.

Rzeczownik odmieniamy poprzez odmianę rodzajników nieokreślonych lub określonych, które przyjmują różne końcówki w zależności od przypadku. Niekiedy sam rzeczownik otrzyma również dodatkową końcówkę.

Odmiana mocna

	Singular			Plural
	m	n	f	
N.	der/ein Freund	das/ein Kind	die/eine Stadt	die/- Kinder
G.	des/eines Freundes	des/eines Kindes	der/einer Stadt	der/- Kinder
D.	dem/einem Freund	dem/einem Kind	der/einer Stadt	den/- Kindern
A.	den/einen Freund	das/ein Kind	die/eine Stadt	die/- Kinder

Rzeczowniki rodzaju męskiego i nijakiego otrzymują w dopełniaczu końcówkę:

-s	der Vater	-	des Vaters
-es, gdy są jednosylabowe lub kończą się na -d, -t, -s, -sch, -tz:	das Kind	-	des Kindes
	das Fahrrad	-	des Fahrrades

Do tej grupy należą również rzeczowniki pochodzenia obcego z końcówką -s w liczbie mnogiej, którą zachowują także w celowniku:
die Kinos - **den** Kinos

Odmiana słaba

Rzeczowniki, które tworzą liczbę mnogą z końcówką -n lub -en, nie otrzymują dodatkowej końcówki w celowniku. Dzieje się tak w przypadku większości rzeczowników rodzaju żeńskiego i męskiego odmiany słabej:

	Singular		Plural	
	m	f		
N.	der Diplomat	die Frau	die Diplomat en	die Frau en
G.	des Diplomat en	der Frau	der Diplomat en	der Frau en
D.	dem Diplomat en	der Frau	den Diplomat en	den Frau en
A.	den Diplomat en	die Frau	die Diplomat en	die Frau en

Według tej deklinacji odmieniamy rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na -e, -ant, -ent, -ist, -at:

der Junge, der Elefant, der Präsident, der Journalist, der Brokat

oraz takie rzeczowniki, jak:

der Architekt, der Bär, der Bauer, der Fotograf, der Fürst, der Held, der Herr, der Kamerad, der Katholik, der Mensch, der Monarch, der Nachbar, der Narr, der Prinz

Zapamiętaj kilka wyjątków, które w dopełniaczu liczby pojedynczej otrzymują dodatkowo końcówkę -ns:

der Buchstabe	-	des Buchstabens
der Gedanke	-	des Gedankens
der Name	-	des Namens

ale:	N. das Herz
	G. des Herzens
	D. dem Herzen
	A. das Herz

Liczba mnoga rzeczowników (Plural der Substantive)

Wszystkie rzeczowniki w liczbie mnogiej:

- posiadają rodzajnik określony **die**
- otrzymują różne końcówki

Istnieje 9 sposobów tworzenia liczby mnogiej rzeczowników:

1.	-	der Füller	-	die Füller
2.	=	der Garten	-	die Gärten
3.	-e	der Tisch	-	die Tische
4.	=e	der Stuhl	-	die Stühle
5.	-er	das Kind	-	die Kinder
6.	=er	das Land	-	die Länder
7.	-en	die Uhr	-	die Uhren
8.	-n	die Schule	-	die Schulen
9.	-s	das Kino	-	die Kinos

Rzeczowniki zakończone na -nis tworzą liczbę mnogą z końcówką -se:
das Ereignis - **die** Ereignisse

Rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na -in tworzą liczbę mnogą z końcówką -nen:
die Schülerin - **die** Schülerinnen

W liczbie mnogiej rodzajnik nieokreślony nie występuje!

- Haben Sie **Kinder**? ■ Ja, zwei.
- Magst du **Hunde**? ■ Nein.

Niektóre rzeczowniki w języku niemieckim występują wyłącznie w liczbie pojedynczej, natomiast w języku polskim posiadają również liczbę mnogą. Kilka rzeczowników w języku polskim posiada tylko liczbę mnogą, natomiast w języku niemieckim także liczbę pojedynczą:

das Gemüse	-	warzywo ,	das Eis	-	lód, lody
		warzywa	die Schere(-n)	-	nożyczki
das Obst	-	owoc, owoce	die Tür(-en)	-	drzwi
das Geschirr	-	naczynie ,	die Hose(-n)	-	spodnie
		naczynia	die Brille(-n)	-	okulary

Ucz się rzeczowników nie tylko z rodzajnikiem, ale i z liczbą mnogą!

